

PROLOG

PA 250:ÅRS DAGEN AF JAKOBSTADS GRUNDLÄGGNING.

I.

Så talar sägnen, som jag satt i sång:

— — — — —
Mild oktobermånen stiger öfver Lannäs
Och dess höga björkar sakta silfverströr,
Likt en hyllning åt dess höga herskarinna,
Som i lifvets höst med silfver själf i håren,
Sänkt i tysta, vemodsfulla tankar, blickar
Kring den näjd, som fosterland och furste tacksamt
Skänkt som gård åt maken för hans hjältebragd.

Sångens ljufva flicka, häfdens jungfru svaren,
Tyden hvilka tankar, hvilka känslor skifta
I den fordom fagra, stolta kvinnans själ!
Drömmer Ebba Brahe om sin ungdomskärlek,
Minnes hon med suckar mänskans tunga öde,
Att det ena vilja, men det andra måsta? —
Nej — än gömmer rutan bröllopskvällens ristning:
„Nöjd min lott i lifvet vill jag tåligt bära
Och min Gud jag tackar för hans nåd därtill!“
På sin tappre hjälte fjärran bortom Moskows
Obekanta bygder midt i krigets låga,
Omhvärfd utaf vilda främlingslegionärer,
Tänker ömsint husfru, trofast mor och maka.
Ej hon nu som ofta kan sin herre följa
Som hans tröst och glädje på hans djärfva färd.

Barn och bo och gårdar binda husfrun hemma
I den nya bygd som ödet henne skänkte
I det kulna Finland opp i „Östrabotn“.

Ebba Brahes öga ej i kväll du skådar
Dina barndoms björkar bort vid Mälarvågor
I det minnesrika Södermannaland,
Ingebörgs och Hjalmars, vikingsagans hem.
Dock det nya hemmet, ett långt lifs belöning,
Gården för en hjältes mod, en kvinnas kärlek,
Offrad opp åt pligten, blifvit henne kärt.
Dessa vida slätter Ebba Brahe älskar
Vid de mörkblå böljor, döttrar utaf samma
Östersjö som brusar emot Rydboholm.
Ock från Sveas folk dess ätt ju äfven stammar
Och dess tunga talar samma språk som hennes
Och dess ärfda seder och dess fria sinne,
Slägt med hennes eget, känna re'n hon lärt.
Ofta upp hon brusat, stolta adelsdamen
Emot dessa djärfva, sturska odalbönder,
Dem ej ens en Gustaf Adolfs älskarinna,
Icke ens en De la Gardies husfru kunnat skrämma
Från sin rätt och frihet, här se'n gammalt hemma,
När som maktens högmod ock „Gref Ebba“ frestat,
Som vi alla frestats på vårt sätt engång.

Österbottens folkstam hon till först lärt akta,
Lärt sig sist att älska, trifvas ibland dem.
Ej som herskarinna blott hon mer vill yfvas,
Men som folkets moder skapa sig ett minne,
Som i sekler binder dem vid hennes ätt.
Hvilken gärd och gåfva skall hon då, grefvinnan,
Skänka åt sitt grefskap, hvilket stordåd gör väl
Makens namn och hennes här i häfden hugfast? —

Därför nu den höga sitter tyst i tankar
I sitt Lannäs lunder, blickande kring näjden,
Som oktober månen sakta silfverströr.

II.

Tvåhundrafemtio af år förrunnit
Sen denna afton uti tidens famn;
För längese'n Gref Jakob tröttnat strida
Och hvilar i sitt kor vid Ebbas sida,
Men minnet gömmer tacksamt deras namn.
Den stad hon byggde på Sankt Peders strand
I tanken opp en kväll i Lannäs lunder
Och den sin makes sköld och namn hon skänkt,
Den ståndar än trots örlog, pest och brand,
Den vuxit större än hon drömt och tänkt
Ens i sin fantasi mest djärfva stunder.

Ej krigets drakar lossa sina rof
Som förr vid Lannäs låga strand i viken,
Där säfven susar än om Ebba Brahe
Med vinden, hviskande i björkens krona.
Men stoltare än stridtrumpeten förr
Förkunnar ångarns hvisling Jakobs stad,
Att handeln skickat skeppen fjärran från
Med fridens skatt från världens fyra hörn.
Den enda byggnaden på Pinnonäs
Har vuxit ut till fyrahundra gårdar,
Där fliten, arbetet och kunskapen
Och deras lön ibland, själf rikedom
Har rest sitt hem i lugn förnöjsamhet.
Förunderligt har Herren här välsignat
Det värk som förr en ädel, hugstor kvinna
En afton tänkte till sin makes heder

Och till en hjälp och båtnad åt sin bygd.
Må Han, som ur sin milda faders hand
Strör lif och lycka åt hvart män'skoöde
Och åt hvart värk som män'skor grunda här,
Uti sin nåd det äfven framgent hägna,
Att blomstra vidare alt högre opp
Till fröjd och pris för hem och fosterland
Och för dem alla, som det värdet egna
Sin hug och hand i lifvets korta stunder.
Ty Guds välsignelse är dock den grund,
Det fasta hälleberg som aldrig svigtar,
På hvilket alla våra svaga värk
Dock måste grundas, för att sist bestå
I framtidsöden outgrundliga
För män'sko klokhet, kraft och idoghet,
Hur' starka och hur' stolta än de tyckas! —
Den tanken, o, den må vi hålla fast
På samma gång som dagens sekelminne
Och särskildt nu, när ödet hotar oss
I stad och land gemensamt med all ofärd!
Då må vi minnas ock Fru Ebbas ord,
Den ädla kvinnans, som vår stad har grundat,
Hvars gärning dikten skildrat och beundrat,
Det samma ordet, som den höga fälde
Uti sin pröfningsstund, då alt det gällde
För hjärtat, hvad där dyrbart göms på jord,
Ej kärlek blott, men samvetsfrid i lifvet.
Med hennes hjärteblod det står i häfden skrifvet:
„Jag är förnöjd med lotten min,
Och tackar Gud för nåden sin!“

Gånge Rolf.

